

Тошкент шаҳри,
1988 йил 18 март.

Хотира кун олдидан

Буюк Инқилобнинг 70 йиллиги нишонланди. Бу давр бутун мамлакатда бўлганидек, Нурота районидан ҳам социал-сиёсий, иқтисодий жиҳатдан ўсиш, улашги йиллари бўлди. Инқилоб оловининг дастлабки кунларида ёшлар куч-гайратларини бу хайрли ишга бағишлаган инсонлар Нуротада кўп. Файзи Тошпўлатов ана шундайлардан бири эди. Советлар ҳокимиятини ўрнатилган, маърифий ҳамда комсомол ишларида фаол иштирок этди. Кейинчалик Қорадарё, Сирдарё, Қўғон, Жиззах, Хатирчи сингари етти ташкилотда қарийб 30 йил партия комитетининг биринчи секретари бўлиб хизмат қилди. Унинг ҳалол-меҳнатлари 2 та Ленин ордени, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 6 марта Фахрий ёрлиғи билан таъдирланди, Ўзбекистон Компартиясининг X, XI, XII, XIII съездлари Марказий Комитет аъзоллигига номзод этиб сайланди. III, IV қаҳиринг Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати бўлди.

«Дадил тургин. Қўрқмагин. Район фаоллари ваҳимага тушмасликларини учун ўзини барқарор бўлгин. Синфий душманга нисбатан аъсиз курашмоқ керак. Барча чоралар кўрилиб, босмачиларнинг район марказига қирқиларига йўл қўйилганлар. Бу ишга коммунистлар, комсомоллар, камбағал-батракларнинг сафарбар қилинганлар. Сизларга ёрдам уюштирамиз, тез кунда босмачилар тугатиларди.» (1931 йил 16 март кунинг кеч соат ўн иккида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ақмал Икромовнинг телефонда Файзи Тошпўлатовга айтганлари).

Декабрь. Минг тўққиз юз ўттинчи йил. Ерта юлқа қор. Хавонинг аёни баланд. Уларнинг тароватларида муз осилиб турибди. Кўш тикка қўйилганда йўллардаги ахмак қора терга ботгандай бўлади. Далаларда одам сийрак. Анҳордаги сувадан кўтарилган буг бекхондай кўринади.

Тун. Қишлоқ уйкуда. Катта ҳовли ўртасидаги бино ойнасида миллилашган чироқ нури. Чоққина зона. Стол атрофида икки киши жиддий суҳбатлашиб ўтирибди.

— Ун кундириқ хўжалиқларини айланб, одамлар билан суҳбатлашиб чиқдим. Улардан кўп нарсани ўргандим. Фақат, ҳа, ҳа, фарқат интизомини йўлга қўйиш кераклигини билди олдим. — дедди тўрда ўтирган Тошпўлатов.

Стонинг чап томонидаги яғриндор, чарм курткаси танасига ёпишган, ўтириши ва сўзлари ҳарбийларникига ўхшаган ижрокком раиси суҳбатдошининг фикрини маъқуллади.

— Сўзингизда жон бор. Лекин ҳали қишлоқларда қўлоқлар мавжуд-да.

— Ҳа, жуда кўпга ўхшайди.

— Халқини издан чиқараётганлар ҳам шулар.

— Тўғри айтасиз.

— Улар билан инқилоб талабларини даражасида гаплашмоқ шарт.

— Бошқа чорамиз йўқ.

— Тўғри йўл шу.

— Худди шундай.

Тошпўлатов сукат сақлагандек бўлди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари билан қисқа суҳбатни эслади.

— Сарносие қолоқ район. Шу, йилги пахта сотиш пиланини ўн саккиз процентга бажарди. Ҳар гектардан олинган ҳосил ўртача икки центнерга ҳам етмади. Қишлоқлар ҳали тинчиган эмас. Босмачи ҳам, қўлоқлар ҳам халқни тўғри йўлдан оздиршига интилади. Хушёр бўлиб, инқилоб қонунларини мустақамлаш. Энди йигирма олтига кирибсиз. Вақт билан ҳисоблашмай ишланг, — дедди сўзлар ҳавлидан ўтди.

Тошпўлатов қўлидаги арақларга нималариндир белгиледи. Ҳамоҳидаги тикилброк қаради-да, севкин сўз бошлади.

— Сузли ерлардаги кичик-кичик колхозлар шариоти билан танишиб чиқдим. Ердан бериш керак.

— Бундан ташқари, — дедди суҳбатдоши ўз фикрини ўртага ташлади, — халқ кичига ўз одамларининг юбоярили, улар кўпроқчиларнинг максималларини қайта олдилар.

— Жуда маъқул, — кўнлади Тошпўлатов. — Амалий ёрдам бўлса вақтида қўрсатамиз. Фаоллар фикрини ҳам олсан-да, сўнг бир мақсад сари илгарилар борсак.

— Айни мундоқ.

— Тоғли баҳорикор ерларда ҳали колхозлар тузилмаган.

— Қўлоқлар сабабчи.

— Негат?

— Улар пахта етиштиришга қарши.

— Маҳаллий аҳоли нима дейди?

— Одамлар экиш-тикишни бошлашдими, бир оқшомада экинзор пайқон қилинади, ёки анҳор суви қўйиб юборилади.

— Бошаба!

— Бундан ташқари, тайёр пахта ни давлатга сотишга йўл беришмайди.

Тошпўлатов иш хонесидан ташқарига чиққанда тонг бўзариб келарди. У эртаси кунги пахта экиладиган майдонларини яна кўздан кечирди. Жойларга коммунистлар юборилди-лар. Ушундай куллариинг бирдаси Сарносиега Ўзбекистон оқсоқоли Йўлдош Охунбобоев келди.

Ота Тошпўлатов билан ота дала-ларини кезиб аҳоли билан гаплашди.

— Нимадан қийналявсанлар? — сўради у дарҳат остидаги сояда тўп-ланиб ўтирганлар билан суҳбатлашганда.

— Уруғлик йўқ.

— Яна?

— Ер ориқ, гўнг тўпплашга уллов керак.

— Негат шундай? Бунинг айбдорини ким? Уларнинг шунақа савол берганимизлар? — мунозабат қилди оқсоқол тўп-ланишларга қараб.

— Буларни колхоз бериши керак-ку!

— Керак.

— Қанон?

— Мен ҳам шуни билмокчини истайман, — дедди Йўлдош Охунбобоев кулликсиди. Лекин қиёфаси дарҳол жиддий тус олди.

— Уруғлик масаласида. Уни ким тўпплаш керак? Сизу биз, Негат? Колхоз — коллектив хўжалиги. Уни, барча-амизники. Шундай бўлган, ҳовла-деган билан оғиз чўчилайди-ку. Қўпроқ ерга чикат экиш учун уруғлик керак. Уни қандай олиш мумкин? Узинмиздан-да. Қандай қилиб? Экин-тиқиб вақтида ўтказилса. Сераатода гўза чанқатилмаса. Йиним-теримда

ушқоқлик бўлса. Ана ўшанда давлат пилни бақарилади. Демак, уруғлик пилни ҳам, нон ҳам бўлади. Колхоз оёққа туради. Ҳозир у оёқ чиқараётган гўдакка ўхшайди. Энди тетапола қилаётган боланинг оёғи остида чуқур қазинса ахшии! Уларнингдан қолар гап йўқ, болани чуқурдан авайлаб ўтказмоқ учун маъдад қўллар керак. Колхоз ҳам ҳозир гўдак қиёфасида.

Утирганлар Йўлдош Охунбобоевнинг сўзларини берилиб тингладилар. Гоҳи-гоҳида «тўғри, тўғри» деган овозлар эшитилди.

— Иккинчидан, — дедди сўзини давом эттириб оқсоқол, — гўнг масаласида. Тўртта ёғочдан икки гилди-ракли арава ясаш мумкинми? Мумкин. Тоғдаги қорва отларидан қий ташиб келтириш қийин бўлмаса керак. Албатта, бу ишни қий пайтида бақариш лозим. Ҳали от-уловини ҳам, аравамиз ҳам, ўз машинамиз ҳам бўлади, ўртоқлар.

— Шу ростми? — ўрнидан қўзғал-

шим, Раҳим Мирзоев, Иброҳимжон қабил пахтачилик усталари раҳбарлик қилдилар.

Сарносиеда колхозлаштириш ривожланди. Қўлоқлар синф сифатида тугатилди. Тошпўлатов бошчилигида тузилган комиссия қўлоқ хўжалиқларини аниқлаш, уларни киши кучидан фойдаланишдан маҳрум этиш, ер, суз, чорва моллари, деҳқончилик асбобларини колхозларга олиб беришга қатъий киришди.

Қизил аскарлар сафидан қайтган Лодчик Зағовоздин секретарь билан учрашди.

— Қишлоққа ишламоқчиман, дед?

— Сўради Тошпўлатов.

— Худди шундай.

— Бирор касбингиз бордир?

— Тракторчиман!

— Ие, не, бунни қаранг-а! Қандай ахши, қандай ахши! — секретарь кафтнинг-кафтга ишқалади.

Лодчик Зағовоздиннинг микти гавдаси, тиниқ гўмбазини эслатувчи кўзлари вужудига гайрат жўшиб турганини кўрсатарди.

— Ҳозир районда ўн олти трактор бор!

— Воҳ, қандай ахши!

— Лекин уларни ишлатадиган одам йўқ.

— Бир иложини ўйлаб топармиз.

— Ҳамма гап шунда-да.

— Курс оғас дейман.

— Курс дейсизми? Қачон? Қерда?

— МТС қошида.

— Шундай бўлгани ҳам маъқул.

Тракторлар кучидан тезроқ фойдаланиш керак.

Лодчик Зағовоздин қўзғалиб, белидаги қайишга бир қўлини суқиб бироз мўдадат ўтирдик-ю, Тошпўлатовга ақирчоқ келиб:

— Уртоқ секретарь, шароитини ўрганиб чиқсам, сўнг аниқ бир хулоса келармиз, — дедди.

— Ахши, лекин эсингизда бўлсин, кундузи тракторлар ер ҳайдаса, кечурун ўттиз-қирқ кишини ўқитсангиз. Икки томондан ҳам ютардик.

ЎЗНИ АЯМАТГАН ОДАМ

Хужжатли қиссадан парча

ди чўққи соқолли деҳқон.

— Рост, ишонаваринг. Шўролар ҳукумати халқники. Халқ эса сизу биз — ҳаммамиз!

— Қўлоқлар-чи! Улар нима бўлди? — сўради ўртадан чиққан ин-гичка овоз.

Йўлдош Охунбобоев майин жил-майди, юзлариде табассум ўйнади.

— Баҳор ёмғирини кузатганимизлар!

— Кузатганимиз!

— Айниқса, тез ёмғирни! Ушанда тарновлар сувага тўлиб оқади ва ерга келиб тушганда пуфқаллар пайдо бўлади.

— Шундай, шундай, — маъқулла-ди олдинги каторда ўтирган кўрағи очик деҳқон.

— Бу пуфқалар ё ёмғир тоқмис-дан, ё савгига эган шамолдан ўзини ҳимос қилолмай ёрилиб, изсиз бўлиб қолади. Тўғрими?

— Тўғри, тўғри!

— Қўлоқларни ҳам пуфқаларга ўхшатаверинг. Энди уларнинг кунин ози қолди. Шўролар ҳукуматиинг шори ҳам шу.

Йўлдош ота райком секретари билан Сарносиенинг тоғ қисмига от-ланди. Йўлдаги суҳбат янги колхоз-лар тузиш, уларни мустақамлаш хусусида бўлди.

— Энди нима қилоқчисан? — сўради Охунбобоев.

Тошпўлатов отининг жилловини эгар бошига илиб қўйди-ю, оқсоқолга юз-ланиб:

— Тажрибали деҳқонлар ва раҳбарлар керак, — дедди.

— Кўш, уларни қаердан олмақ-чисан?

— Районда бундай имконият йўқ.

— Шунга дегин, — Охунбобоев тоғ чўққиларига тикилди ва отининг ёлини қўли билан сийла-сийла бор-аркан, Тошпўлатовга юзланди:

— Бошқа жойдан одам олиб кел-сак қандай бўларкин-а?

Кутулмаган бу савол секретарини шошириб қўйди ва тезда ўзини ўн-лаб олди-да, сўради:

— Ерданга одам дейсизми?

— Ҳа, албатта!

— Имконият борми?

— Қишлоқларда уя-жой кўп. Олди-да. Уларни қуриб олишда. Қўлоқ-ларнинг ҳовлисида ҳам фойдалан-сак бўлади.

— Йўқ, қўлоқларникисиз бўлгани маъқул.

— Яхши, ахши!

— Фикрини Марказий Комитетга билдирмаган. Агар розилик беришса, ишингиз ўнгидан келиши турган гап.

Йўлдош Охунбобоев янги колхоз-лар тузиш ва пахтачиликни ривож-лантириш хусусида Файзи Тошпўла-товга анча гапирди. Улар куну билан дала-даш кезиб, келгуси ишлар-нинг режаларини белгиледи.

Орадан кўп ўтмай Сарносиега хушабар келди. Колхозларни мустақамлаш пахтачиликни ривожлан-тириш учун Фарғона vodiysининг Аскара районидан етти юз хўжалиқни кўчириш бўйича шўшиликни чоралар қўрилди. Уша йили «яғни рўзғори, «Намуна», «Қизил ҳаққармон», «Кои-мунимиз» колхозлари тузилди, бу-ларга фарғоналик Жумабой, Мўмин-жон, Сайфихон, Исҳоқжон, Абдухо-

— Шундай қиланам!

— Муваффақият тилайман.

Найранг ишлатган Иброҳимбек То-жикистон чегарасидан ўтиб тоғлар ҳалқасида осонгина жойлашиб олди. Тик кўтарилган қўлар тапасидан қуш ҳам учиб ўтолмади. Хонақо деб аталадиган жойнинг фақат бир томонини очик, катта бўлоқ суви тош-ларини ювиб, бўталар биланнинг сий-лаб оқади. Тик тоғлар бу ерга кўш-нурини аниқ пешин маҳали бир мў-дад ўтказди. Майин шабада кўн-гилга хуш ёқди. Хонақо тўрдада оқ чодирлар тикилган. Чодир ичиде одам кўпроқ. Энг тўрада Иброҳим-бек. У тизза бўйи келадиган шойи кўрпачалар устида керилиб ўтириб-ди. Ўртада астилаган дестурхон. Қи-як гўшти бутунлигича пиширилган. Косаларга май кўйилган.

Иброҳимбек астидадан гавдасини кўтариб ёнида ўтирган сўйлоқ тиш-ли қамтовоғи билан кўз уриштири-ди.

— Ҳамма қўлга майини олсин-чи! — дедди-ю устим-уст кечирди.

Даврадагилар қилт этмай Ибро-ҳимбекка тикилишди.

— Коса тўла бу майини Эсохон эшон солгани учун кўтарамиз! — дедди бек.

— Эсохон эшон учун!

— Эсохон эшон учун!

Иброҳимбек косани бир симириш-да бўшади-ю соқик билан лабларини арди ва тантанавор сўзлади:

— Эсохон эшонинг бундан эъти-боран «Сарносие» бегиз деб тайин этаман!

— Муборак!

— Қутлуг бўлсин!

Эсохон эшон Иброҳимбекка икки букилиб миннатдорчилик изҳор этди.

— Қани, — дедди Иброҳимбек мулозимларига, — Сарносие бегининг ёрлиғи келтирилсин!

Косаларга яна бўза қўйилди. Чо-дир ичиде машуу режалар чизилди. Иброҳимбек чалқанча ётиганча мулозимларига кўрсатма берарди.

...Зим-зим тун. Чегарадан ўтган от-лар дупури дара сокинлигини бузди. Ўтиқлар дарадаги сўқмоқ бўйлаб бурлидилар. Тоғдан келётган Уло командир отининг жилловини тортиди. Эгар бошига икки қўлини қўйиб бир мўдадат атрофини кузатди. Сабри-чидемади шекилли, узангига чап оёғини тираб ерга енгил тушди ва қўқайиб турган харсанг орасидан нафасини ютагандай бўлиб тикилди. Отлиқлар жуда кўп эди. Уларнинг узук-узук гапларига қўлоқ тутди.

«Хонасалот босмачи» — лабларидан сўзлар бекитиб ўтди. Босмачи-ларни ўтказиб юборган, Уло эгарга бир савраб минди-ю, улар орасидан кесиб ўтиб, баланд тоғ этаги бўйлаб юрди. Дарё соҳилига яқинлашди. Камшизорлар ичидан оти ўйи ўтди. Пасткам қирғоқ олади. Ўй ётидан кўтариллишига ози қолган. Сокин оқа-ётган жойини таллади ва отнинг сав-расига жажл билан қамчи босди. О-стидаги тўрқ аваллига бир тисрилди, сўнг ўзини сувага ташлади. От қўло-ғида сувага ботди. Уло оёғини узан-гидан чиқарди-ю, лекин эгарга маҳ-камроқ ўрнашиб олди. Суз унинг бели аралаш оқарди. От дарвинг

ўртасига сузиб борди, сўнг толиқ-ди шекилли, оқимга қараб кетавер-ди. Олдинда шаршара. Уло хуржу-данга узун арқонини отнинг нўтасига боғлаб ўзини сувага ташлади. Қирғоқ бўйлаб сузиб кетди. Арқонининг бир учи қўлда. От ҳам эгасини қоралаб бормоқда. Қирғоқ кўриниб қолди. «Бўшама, Уло! Сўнгги кўчингизни тўлла, Уло! Тезроқ бўл, Уло!» дегандек тишлари совуқ сувада тақил-ларди.

Уло қирғоққа ўрмалаб етди. Отни чиқариш керак. «Чув, жонивор, чув!» дедди. От эгасининг сўзларини ту-шунгандай олдинги оёқларини қир-ғоққа қўйиб, сувини оқими баландга чиқаришга имкон бермасди. «Чув, жонивор, чув, қанот бер, қанот!» дедди. Отни қирғоққа чиқариш имкони йўқ эди. Уло соҳил бўйлаб пастга тор-ди. Савроқ жой таллаб, отнинг нў-тасидан тортиди. Тўрқ эгасининг ҳо-латини аниқлаётганда уч-тўрт марта қучаниб, лойкага ботиб, ўзини қуруқ-ликка олди ва танасини кетма-кет қоқиб, қучаниб пишиқди.

Уло Узунқишлоққа бир ҳолатда ки-риб келди. Соҳ соҳилидаги ҳовлиси томон от жилловини бурди. Йўл че-касидеги очик рангли қучуқ қири-лаб қўйди. Отни дарвоза тўсинага боғлаб, ўзини бостирмага урди. Охир ичидеги хашакини икки қўллаб оёғи остига олиб ташлади. Лой шув-қини бермоқларин билан тирнади. Тирноғининг бири арқилди кетди. Қон тизиллаб оқди. Тупроқини икки қўл-лаб атрофга отди. «Нима бало, ер қарига кириб кетганини дейман!» лаблари пичирлади. Уч қарич қовла-ган, ўқ солинган халтачани олди-ю, дарвоза томон юрди. Яна орқасига қайтди. Ҳовли тўрдаги пахса девор остига қовлади ва у ердан қолонга ўроғлиқ милтигини олди. Уло ко-мандир отнинг белига минди-ю, шо-вуллаб оқётган дарё бўйлаб кетди. Дарёдан ўтаганда тон кўприқдан панароқ жойга ўрнашиб олди.

Сутдек ойдин кеча. Уло нариги қирғоққа қараб турибди. Отлар тў-ғининг дупуридан ер дарага кела-ётгандек бўлди. Уло халтачадан ўқ-ни ёнига ёйиб қўйди. Қаршига ярим доира шаклида тош терди. Милтигини ўқлаб, босмачиларнинг кўприкка келишини пайлаб ўтирди. Қирғоққа келган отлар севкиллашди. Босмачилар турнақдор бўлиб кў-приқдан ўта бошлашди. Уло тепкин-и босди. Олдиндаги икки босмачи ша-лоп этиб дарёга ағнаб кетди. Уло яна ўқ узди. Орқадан келётган от ваҳимали кишаб, кўприқдан пастга умбалоқ отангча тушиб кетди. Бос-мачи ҳам от билан дарё тўбига йи-қилди.

Уло командир йигирма чоғли босмачини тон кўприқдан дарёга оқизди. Тонг ғира-ширасида қизил милиция ва фаоллардан қирқ саккиз киши қуруланиб дарё бўйига келди. Унг қирғоқда босмачилар жойлашиб олишди.

1931 йил. Ўн еттинчи март. Тош-пўлатов шўшиликни равишда Душа-бега қақирди. Бу ерда Тожикистон ва Ўзбекистон раҳбарларининг Иброҳимбек тўдаларини тез йўқотиш бўйича қисқа кенгаши ўтказилди. Кенгашда ҳарбий кишилар ҳам бор эдилар. Реликсий қилуви сўзи Файзи Тошпўлатовга берди. У аҳвол ҳақида лўнда гапирди:

—Тўрт юз эллик босмачи Сар-носиега бостириб борди. Қишлоқлар-даги қўлоқлар жонланиб, аҳолига ситам ўтказишмоқда. Бизга ўқ ва қурол керак.

— Ҳарбий куч-чи? — сўради Ўз-бекистондан келган вакил.

— Ҳарбий куч ҳам.

Ингиллиш тугади. Тошпўлатов эшик-дан чиқётган пайт уни икки ҳарбий тўхтаб сўради.

— Сарносиега қачон қайтасиз?

— Ҳозирнинг ўзида.

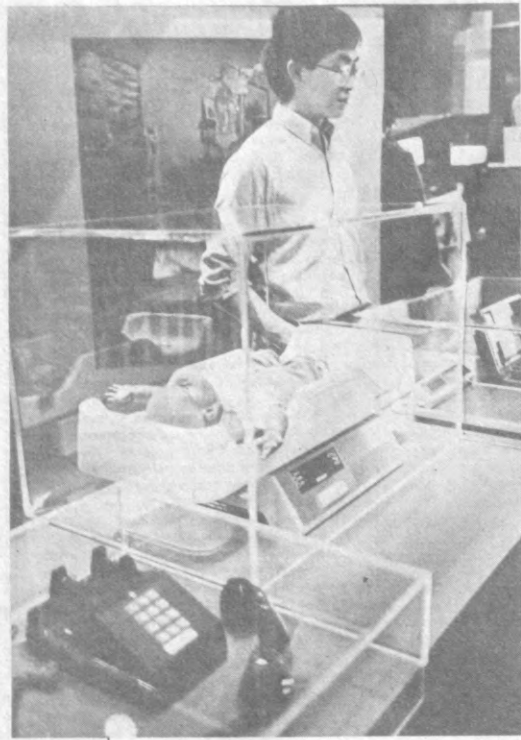
— Қанча солдат керак бўлади?

Тошпўлатов бир зум ўйлаиб тур-ди-да, командирга ақирчоқ бориб:

— Юз эллик солдат етарлиқлар, халқни кўтарамиз, — дедди.

Бир зум тўхтаб туринг, мен келаман.

— Жуда ахши!

Ўзбекистон пойтахтида «АҚШ ҳаёти-да информатика» кўргазмаси давом эта-пти. У Америка Қўшма Штатларидаги ЮСНА ахборот агентлиги томонидан СССРнинг Бутуниттифоқ «Экспоцентр» бирлашмаси ва Ўзбекистон ССР савдо-саноат палатаси кўмагида ўтказилмоқда.

МАДАНИЯТ ХАБАРЛАРИ

ҲАЁТ ЗАВҚИ

Зарафшон шаҳрида вата-парварлик қўшқари фестивали ўтказилди. Яқинда ўзи ташкил топган кўннинг беш йиллигини нишонлаган «Ди-нозавр» ҳаваскорлик инжиди клуби аъзолари шу фестивалда қатнашди.

Мазкур клуб турли ёшда-ги ва турли касбадаги ки-шиларни — инженерлар ва ишчилар, ўқитувчилар ва мактаб ўқувчиларини бир-лаштирган. Қўшқар ишти-роклари бўлган бу қўшқарнинг кўпчилиги аниқлаш ижоди муваффақиятларга эришди.

Инженер Рипат Гил-зов ва геолог Вячеслав Че-калов бир неча Бутунитти-фоқ фестивалларининг лау-реатлари бўлишган.

«Динозавр» ансамбли ўз-юртдошлари ҳузурида тез-тез концертлар беради. Бу концертларда клуб аъзолари ёзган қўшқарлар ҳамда совет композиторларининг асарла-ри янграйди.

Шоир ва ар-тистлар Владимир Висоцкий ва Юрий Визборларнинг ижодида бағишланган иккита мюзикал спектакль томоша-бинлар орасида катта шух-рат қозонди.

НОВАТОРГА КЎМАКДОШ

Қизилтепа, Қорақўл, Про-летарбоқ темир йўл стан-цияларининг хизматчилари энди ўзларига зарур бўлган махсус адабиётларни қили-дан узоқ сафарга чиқмайди-ган бўлишди. Базавий тех-ника кутубхонасининг мазкур станцияларда филиаллари очилди. Бу ерда мутахас-силар билан маслаҳатлашиш, тармоқ муваффақиятлари ҳа-қидаги адабиёт янгиликлари билан танишиш, керакли ки-тобларни буюриш мумкин.

Кутубхона хизматида ҳам-мадан ҳам кўпроқ ишлаб чи-қариш новаторлари фойда-ланишмоқда.

Китоб пропаганда-сига ало-ҳида эътибор берилмоқда. Кутубхона филиалларида ах-борот кутубхона ўтказилмоқда, ўқувчилар янги китоблар бил-дан таништирилмоқда. «Те-мир йўл» транспортда меҳ-натин илмий асосда ташкил этиш», «Адабиёт янгилик-лари» мавзусида китоб кўр-газмалари очилди.

БУЛОМОН ОҲАНГЛАРИ

М. Ашрафий номли Тош-кент давлат консерватория-си мутахассилари кўна музи-ка асбоби — буломонни қай-та тикладилар. Тошкентлик музикачи А. Абдуғулов кўна чолғу асбоби ҳақидаги маълумотларни IX асрда яшаган араб олими Абу Наср ибн Муҳаммад ал-Фаробий-нинг «Музика ҳақида» деган асаридан олди. Бу асарда буломоннинг тузилиши та-свирлаб берилган. Ўзбек халқ чолғу асбоблари асосини та-свирлаб берилган. Ўзбек халқ чолғу асбоблари асосини та-свирлаб берилган. Ўзбек халқ чолғу асбоблари асосини та-свирлаб берилган.

Мутахассиларнинг ай-тишларига қараганда, було-моннинг овоз пардалари, бой оҳанглари тингловчиларни бафтир этади. Бу чолғу ас-бобдан халқ оркестрлари таркибидангина эмас, айни вақтда классик музика ан-самблларида ҳам фойдала-ниш мумкин.

Ал-Фаробий кўлэмалари-ни ўрганиш туфайли музика-шунослар илгари уд сингари музика асбобларини қайта тиклашга муваффақ бўлган эдилар.

(ЎзТАГ).

«ҚИШЛОҚ ҲАҚИКАТИ» «СЕЛЬСКАЯ ПРАВДА»

Газета Центрального Комитета Компартии Узбекистана
Выходит на узбекском и русском языках.

Р. — 13762.

Кўргазманинг асосий гоёси халқлар ўр-тасидаги алоқа ва ўзаро муносабатларни муштаҳамлаш, ахборот алмашинуви-ни фаоллаштиришдан иборат.

СУРАТЛАРДА: кўргазма павильон-ларида.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ фотолари.

КЛУБ ХИЗМАТ ҚИЛМОҚДА

Фарғоналиклар андидада фотографияни уйларида та-қимлаш мумкин. Бу-нинг учун улар 8-қўрилиш трести қошида очилган «Би-нокор» клубига мурожаат қилсалар қиёв. Бу клуб шаҳар аҳолисига янги, ўзига хос бўлмаган пулли хизмат кўрсата бошлади. Бу ерда уйларида суратга олиб, улар-ни тайёрлаб берадиган лабо-раториядан ташқари, мод-лар ательеси ҳам ташкил этилган. Клубда кийимлик-ларини бичиб олишга ёрдам беришлари, уни тиктириш учун буюртмалар қабул қи-

лишлари мумкин. Бу йил ўзини ўзи маблаг билан та-қимлаш ва ўз харажатлари-ни ўзи қоплашга ўтган бу маданият ўчоғи ўз итисодий проблемаларини ана шундай ҳал этапти.

Фарғона областида ҳўжа-лик ҳисобига ўтиш учун тай-ёргарлик қўраётган бошқа маданий-маърифий муассаса-лар ҳам ана шу клубдан ўр-нак олдилар. «Нефтьчи», «Химик» ва бошқа маданият саройлари аҳолига пулли маънавий хизмат кўрсатиш соҳасини кенгайтирди.

КАСАЛХОНА КЎЧИБ ЎТДИ

Косон шаҳрида яшовчи Амirkул Шодиевнинг кўзи 17 йилдан сўнг яна кўра бошлади. Қарши шаҳридаги кўз касаллиқларини да-воловчи янги касалхонада ўт-казилган мураккаб микрохи-рургик операция натижасида у ёруғ дунёни кўришга му-ваффақ бўлди. Касалхона би-носини 2-«Агропромстрой» трести ҳодимлари қуриб бер-дилар.

120 ўринга мўлжалланган уч қаватли бинода диагнос-тика ҳамда даволаш хонала-ри яхшилаб жиҳозланган.

— Бундан 35 йил муқад-

дам қурилган эски касалхона-да замонавий илм-фан ютуқлари ҳамда илгор таж-рибадан фойдаланиш имко-ниятига эга эмасди, — дей-ди обла-сти соғлигини сақлаш бошқармаси мудир Р. Шод-монова. — Жаррохлик ми-крооперация ва бошқа усу-лалар йўқ эди. Шунинг учун ҳам нозик операциялар қи-лмас эдик. Врачларимиз ана шундай асбобларда иш-лашни ўрганиш учун мамла-катимизнинг етакчи илмий марказларига бориб иш ўр-ганиб келдилар.

(ЎзТАГ).

СПОРТ АНБОРОТИ

BASKETBOL

Франциянинг «Лимож» клуби баскетболчилари би-ринчи марта кубок эгалари кубогини қўлга киритдилар. Улар Греноблдан ўтказилган ҳал қилувчи матчда Испания-нинг «Ховентута» командаси-ни мағлубиятга (қўшимча вақтда) учратдилар — 96:89.

Хотин-қиз командалари ўртасида СССР биринчили-гининг (олий лига) навбатдаги учрашувлари бўлиб ўтди. Вильнюснинг «Кибирштіс» коллективи, Миньскнинг «Го-ризонт» командасининг 84:68 ҳисобида енгди. ЦСКА эса «Спартак» (Москва обла-сти) баскетболчиларидан усту-н келди — 87:66.

Бошқа ўйинлар натижаси: «Динамо» (Новосибирск) — «Атас» (Абовия) — 90:78, «Электросила» (Ленинград) — «Динамо» (Киев) — 91:74.

ШАХМАТ

Ўзбекистон чемпионатининг ўини ва ўн биринчи турла-ри қизғин баҳсларга бой бўл-ди. Томошабинлар айниқса спорт мастерлигидан номдод Гриншпун ва Логинов тур-сидаги партияни катта қизи-қиш билан кузатдилар. Хи-моида аниқ ўйнаган Гринш-пун қарши ҳужумга ўтиб, муҳим ғалабага эришди.

Биринчилида чирчиқлик Загребский (8,5 очко) пеш-қадамлик қилмапти. Иккинчи ўринни эгаллаб турган тош-кентлик Гриншпунда 8 очко бор. Кейинги ўйинларда 6 тадан очко тўплаган Карпов, Нодирхонов, Ненашев бори-шляпти.

Хотин-қизлар ўртасидаги Ўзбекистон чемпионатида беш тур ортда қолди. Ҳозирча Ким ва Мамедова пешқадам бўлиб туришибди. Улар ҳи-собида 4 тадан очко бор.

ТЕННИС

Ўсмирлар ва қизлар ўр-тасида ўтказилган рес-публика биринчилиги ни-ҳоясига етди. Бутуниттифоқ ўйинлари олдидан маҳорат кўриги бўлган мусобабада Андижон, Бухоро, Самар-қанд, Тошкент, Фарғона об-ластлари вакиллари яхши иштирок этдилар. Жумладан, янқа тарафда бахсларда тош-кентлик Белла Шмуклер ишончли ғалабага эришган-лигини таъкидлаш лозим: у бирон марта ҳам мағлубият-га учрамади. Екатерина Маня (Фарғона) иккинчи, Светлана Мотова (Тошкент) учинчи ўринни эгалладилар.

Ўсмирлар ўртасида пой-тахтлик Александр Полегаев, Андрей Мохов биринчи ва иккинчи ўринларини банд этишди. Тошкент обла-сти вакиллари Эдуард Ли ҳур-мат шоҳусупасининг учинчи поғанасидан жой олди.

ЎҚИНГ, ҚИЗИҚ!

ЮРАК... ОЛМАЛАР

Бундай фирқат аёллар ҳаёлигагина келиши мумкин. Аслида ҳам шундай бўлди. Гамбург яқинида истиқомат этувчи Беата Юз байрам ку-ларига таниш-билишларига ол-парлар соғва қилди. Улар ордатдагидан ташқари ажойиб ва таштаси.

Бундай дейишнинг бон-си шундаки, ҳар бир қизик олманнинг ён томонига юрак-нинг акси туширилган бўлади. Бунга қандай эришляпти? Осонлик билан. Беата ме-ва етла бошлагандан ол-маннинг ён томонига ёр-ғунини ўтказмайдиган пелёнка-ни ёпиштириб қўяди, кейин вақт ўтгач, уни олиб ташлай-ди. Натижада латзанли мева-нинг ўша жойида юрак тасви-ри ҳосил бўлади.

ЮЗ ХИЛДАН КЕЙИН

Мэрилин Монро ҳанузга қад-р қўллар учун аёл гўзалли-гининг рақам бўлиб қолмоқда. Унинг хотираси Америкада сақланса-да, ҳар қачонгиде-гаройиб ҳодисаларнинг рўй бе-ришига сабаб бўляпти. Масала-лан жинда Мэрилин фожиали ҳалок бўлган кунда ўзи билан бирга олиб кетаётган шахсий буюмларининг пластмасса кон-тейнерга солиб сирли жойда сақлаш тўғрисида қарор қабул қилмиди.

Контейнер 2062 йилнинг ав-густ ойида, яъни кино юду-эни ҳалок бўлгандан кейин юз йил ўтгач очилди. Унинг ҳа-лоқатга учриш сабаби ҳамон сирлигина қолмоқда.

ХРОНИКА

Ўзбекистон ССР Олий Со-вети Президиуми ўртоқ Юсуп Каримович Юсулбеков бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан ўзи Ўзбекистон ССР чет эл туризми ва бошқармасининг бошлиғи вазифасидан озод қилди.

Редактор
А. Ғ. МУХТОРОВ.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

Бўлими — 32-56-34. Дехқончилик бўлими — 33-54-33. 32-56-35, 32-54-51. Чорвачилик бўлими — 32-56-33. Қишлоқ қурилиш бўлими — 32-54-44. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36, 32-56-39. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-46, 32-56-39. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 32-54-52. Таржима бўлими — 32-56-31, 32-54-54, 32-54-55, 32-56-28. Иллюстрация бўлими — 32-58-79. Эълонлар бўлими — 33-81-42.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 33-44-43, 32-56-21, 33-16-27, 32-54-41, Масъул секретарь — 33-09-93, 32-56-26. Секретариат — 32-56-25, 32-54-48, 32-54-47. Партия турмуши бўлими — 33-54-33, 32-56-22. Совет қурилиш бўлими — 32-54-44. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36, 32-56-39. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-46, 32-56-39. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 32-54-52. Таржима бўлими — 32-56-31, 32-54-54, 32-54-55, 32-56-28. Иллюстрация бўлими — 32-58-79. Эълонлар бўлими — 33-81-42.